

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Helse Sør-Øst RHF

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: Cathrine M. Lofthus, administrerende direktør Helse Sør-Øst RHF

Mange av forbruksvarene i norske sykehus produseres gjerne i andre deler av verden. Behandling av norske pasienter skal ikke bidra til dårligere helse for ansatte som produserer varer i andre land – derfor er det viktig å følge opp menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter hos våre leverandører.

Da pandemien brøt ut ved inngangen til 2020 oppstod det akutt mangel på smittevernutstyr. Eksisterende leverandører kunne ikke dekke etterspørselen, og det ble etablert avtaler med nye leverandører og nye produksjonssteder i markedet. På linje med kvalitet og leveringssikkerhet var ansvarlig handel viktig for Helse Sør-Øst RHF, slik at menneske- og arbeidstakerrettigheter ivaretas.

I året som har gått har Helse Sør-Øst RHF, i samarbeid med Helse Nord RHF, Helse Midt-Norge RHF, Helse Vest RHF og Sykehusinnkjøp HF, arrangert webinarer hvor etisk handel og antikorrupsjon har vært tema. Dette har gitt helseforetakene nyttig kunnskap i møte med markedet og de mange nye leverandørene som etablerte seg i kjølvannet av den store etterspørselen etter smittevernutstyr. I 2020 ble det utarbeidet et felles Rammeverk for miljø og bærekraft i spesialisthelsetjenesten. FNs bærekraftsmål er felles målområder i rammeverket. Rammeverket vil med dette være et godt bidrag til ytterligere forbedring av arbeidet med samfunnsansvar i Helse Sør-Øst RHF.

Om virksomheten:

Navn:

Helse Sør-Øst RHF

Antall ansatte:

83 900

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

28 500 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

0

Hvilke varer som omfattes:

Når det gjelder antall anskaffelser, leverandører, totalverdi og hvilke varer som omfattes vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Antall leverandører:

0

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

0

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Mona Stainsby

Stilling: Spesialrådgiver

Epost: mona.stainsby@helse-sorost.no

Telefon: 99110092

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2009

“Behov for smittevernuttstyr under en pandemien skal ikke bidra å skape dårligere helse blant ansatte som produserer varer i andre land”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Fortsette det aktive arbeid med etisk handel gjennom deltagelse i styringsgrupper for anskaffelser og oppfølging av Sykehusinnkjøp HF	For deltagerne i styringsgruppen for regionale anskaffelser er det gitt en orientering om aktsomhetsvurderinger og forventning om oppfølging av dette arbeidet. Den planlagte fysiske konferansen om miljø og samfunnsansvar ble avlyst, men helseforetakene fikk tilbud om delta på et webinar om etiske handel og et webinar om antikorrupsjon. Det deltok nærmere 100 personer på disse webinarne.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Det er vedtatt ett nytt rammeverk for samfunnsansvar for helseforetakene i Norge. Følgende mål er satt: "Spesialisthelsetjenesten skal være ledende i sitt arbeid med miljø og bærekraft, og fremme god helse gjennom miljøvennlig drift". FNs bærekraftsmål ligger til grunn for rammeverket. Helse Sør-Øst RHF vil bruke dette til å understøtte sitt arbeid med etisk handel.

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Arbeidet er forankret i etiske retningslinjer for Helse Sør-Øst, styresaker og i oppdrags- og bestillingsdokument til Sykehusinnkjøp HF

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

For 2020 er det ikke utarbeidet en egen plan for Helse Sør-Øst. For innkjøp henvises det til rapporten fra Sykehusinnkjøp HF

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Vår rapportering på fremdrift på etisk handel skjer årlig gjennom rapportering til Etisk Handel Norge

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Kontaktpunkt i Helse Sør-Øst RHF er avdeling for innkjøp og logistikk ved spesialrådgiver Mona Stainsby

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

I Helse Sør-Øst RHF koordineres arbeidet med miljø og samfunnsansvar regionalt og tverrregionalt av avdeling for personal og kompetanseutvikling. Direktør for personal og kompetanseutvikling er leder av samarbeidsutvalget for klima, miljø og samfunnsansvar i spesialisthelsetjenesten.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Helse Sør-Øst RHF er orientert om kurs og kompetansehevende tiltak som tilbys via Etisk handel Norge. Helse Sør-Øst RHF har blant annet hatt deltagere på kurset i aktsomhetsvurderinger. Forøvrig vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Gjennom styringsgruppearbeid blir Helse Sør-Øst RHF orientert om risiko ved gjennomføring av anskaffelsene. Risikokartleggingen som fremlegges er utarbeidet av Sykehusinnkjøp HF. Forøvrig vises det til rapport fra Sykehusinnkjøp HF. Helseforetakene har i 2020 påbegynt et arbeid med aktsomhetsvurderinger.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktvilkår
Helse Sør-Øst RHF gjennomfører ikke egne anskaffelser. Det vises derfor til rapport fra Sykehusinnkjøp HF					

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF.

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Det vises til rapport fra Sykehusinnkjøp HF			

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Helse Sør-Øst RHF har i de tilfeller hvor det har vært avdekket avvik bedt Sykehusinnkjøp HF om informasjon og forslag til lukking av avvik. Sykehusinnkjøp HF har orientert Helse Sør-Øst RHF om gjennomføringen av tiltak og status mht lukking av avvik.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Webinar etiske handel	Opplæring	Ansatte i helseforetakene
Webinar antikorrupsjon	Opplæring	Ansatte i helseforetakene
Styringskrav om aktsomhetsvurderinger	Oppfølging og bedre kontroll	Helseforetakene

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Virksomheten holdes informert om arbeidet med etisk handel ved at dette er et punkt som inngår i prosjektplan, konkurransegrunnlag og kontrakter som inngås med leverandører.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Arbeidet med etisk handel kommuniseres gjennom arbeidet Sykehusinnkjøp HF gjennomfører og Spesialisthelsetjenestens rapport for samfunnsansvar.

Kontakt:

Helse Sør-Øst RHF

Mona Stainsby

mona.stainsby@helse-sorost.no

99110092